"Проблеми роздільного збирання твердих побутових відходів у місті Славутич"

Якщо людина не зробить так, щоб на Землі стало менше сміття, то сміття зробить так, щоб на Землі стало менше людей.

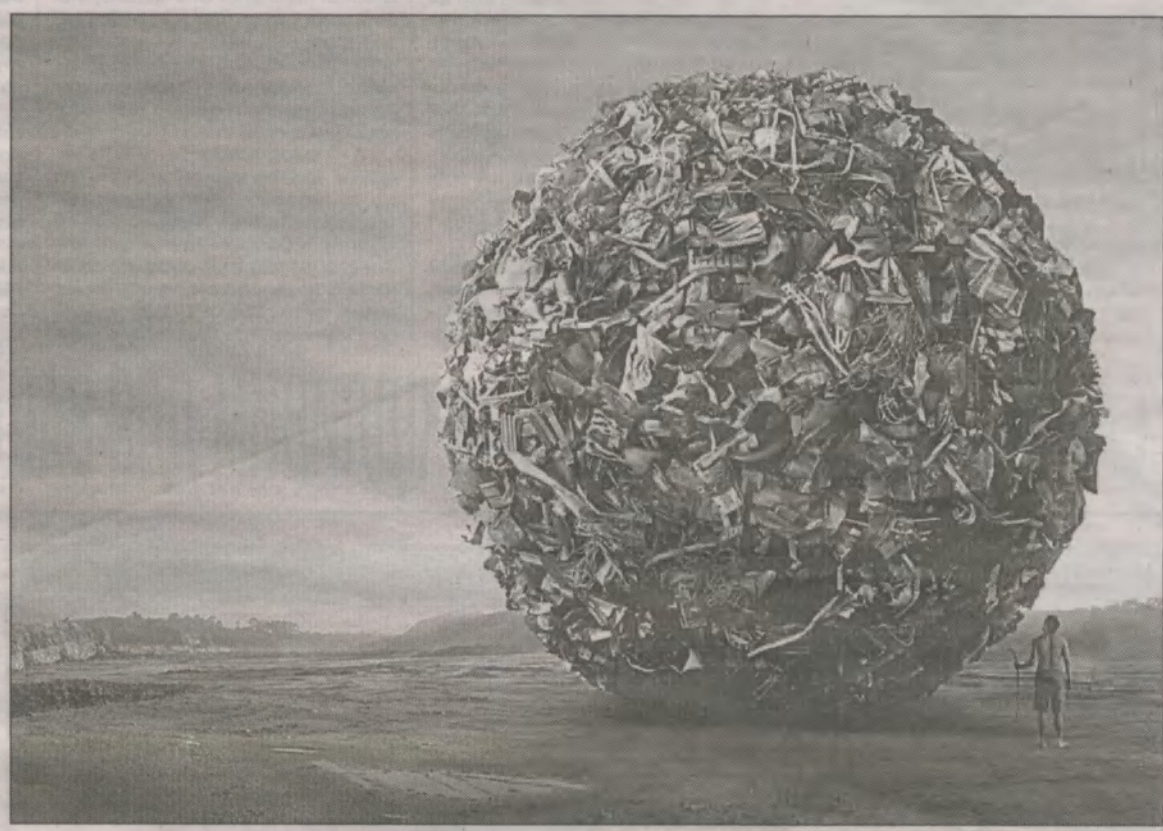

У процесі своєї життєдіяльності людина, навіть не бажаючи того, все ж таки є спричиняє до того, що кількість твердих побутових відходів (надалі — ТПВ) збільшується. Якщо розділити 35 мільярдів тонн ТПВ (це лише те, яке знаходиться на полігонах!) на приблизно 46 мільйонів українців, то вийде по 760 тонн на кожного. Включно з немовлятами та 100-літніми ветеранами! Та все ж таки людина МОЖЕ вплинути на подальшу "долю" тих відходів, які вона викидає. За будь-яких умов у боротьбі з ТПВ вирішальну роль відіграє особисте ставлення кожного із нас до цієї проблеми. Найперше — це сортування. За словами фахівців, розділення ТПВ зменшить кількість відходів, що йдуть на сміттєзвалища, до 40%!

Поводження з побутовими відходами є одним із пріоритетних і найважливіших напрямків як господарської, так і природоохоронної діяльності. Воно включає в себе дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, перероблення, утилізацію і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями захоронення. Відомо, що кожного дня у середньому мешканець міста викидає один–два кілограми ТПВ. У Європі рекордними показниками організованості можуть похвалитися швейцарці та німці, які не лінуються віднести електричні елементи в одне місце, скляні пляшки вкинути в один контейнер, пластикові — в другий, папір — у третій, органічні рештки — в четвертий. У нас же справи з ТПВ набагато гірші... Темою нашого екологічного проекту стала проблема роздільного збирання ТПВ, яка актуальна не тільки для Київської області і міста Славутич, а й для всієї України, а мета проекту — привернути увагу місцевого самоврядування, житлово-комунального підприємства та жителів Славутича до проблеми роздільного збирання ТПВ та їх утилізації. Роздільне збирання ТПВ є одним із варіантів ефективного вирішення проблем у сфері поводження з ними. Користь роздільного збирання ТПВ населенням виявляється, зокрема, у зменшенні навантаження на полігони ТПВ, збереженні природних ресурсів, покращення екологічного стану. Запровадження роздільного збирання ТПВ та застосування інноваційних підходів щодо комплексного вирішення проблеми допоможе вирішити різні проблеми, пов'язані з ТПВ у місті Славутич.

На підставі Закону України "Про відходи", постанови Кабінету Міністрів України № 265 "Про затвердження Програми поводження з твердими побутовими відходами" від 04.03.2004, "Програми поводження з твердими побутовими відходами в Київській області на 2012–2016 роки", відповідно до рекомендацій Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України щодо підготовки місцевих програм поводження з твердими побутовими відходами 7 грудня 2012 року була затверджена "Програма поводження з твердими побутовими відходами в місті Славутич на 2013–2015 роки" (надалі — Програма). Метою Програми є створення екологічно чистого середовища в місті Славутич шляхом проведення невідкладних заходів щодо вдосконалення системи вивезення, збору, сортування, переробки та захоронення твердих побутових відходів та перетворення існуючого полігону ТПВ для потреб міста Славутич ємністю 1,5 млн. м³ (290 тис. тонн) на сучасний виробничий комплекс із переробки відходів. Програма спрямована на продовження строку дії існуючого полігону ТПВ, зниження шкідливого впливу відходів на навколишнє середовище та мешканців міста шляхом вивезення, сортування та захоронення відходів, що утворюються на території міста. Для досягнення мети передбачається:

– зменшення обсягів захоронення твердих побутових і негабаритних відходів шляхом їх сортування та відправлення на подальшу переробку;

– забезпечення обліку ТПВ шляхом встановлення автомобільних ваг вантажопідйомністю 30 т;

– впровадження сучасного обладнання в сфері поводження з відходами шляхом придбання нових контейнерів та подрібнювача деревини (кущів, дерев);

– створення умови для сортування ТПВ на стадії збору шляхом придбання спеціальних контейнерів для їх роздільного накопичення;

– підвищення якості робіт зі збору та вивезення побутових відходів шляхом придбання сучасного сміттєвоза;

– створення умов для миття контейнерів шляхом облаштування спеціального майданчика;

– продовження терміну експлуатації полігону ТПВ міста Славутич шляхом його реконструкції.

За останні п'ять років у Славутичі продовжується прогресуюче накопичення відходів як у промисловому, так і в побутовому секторах. Існуюча система поводження з ТПВ, вивезення та захоронення ТПВ на полігоні є недостатньою для екологічної безпеки навколишнього середовища міста і потребує вдосконалення з урахуванням сучасного вітчизняного та світового досвіду в даній сфері. Усі побутові відходи міста можна поділити на сім груп:

• побутові відходи від житлових будинків: харчові відходи, кімнатне та дворове сміття, скло, шкіра, гума, папір, метал, а також відходи від поточного ремонту квартир та негабаритні предмети домашнього використання (старі меблі та інше);

• побутові відходи установ адміністративного та загального призначення: переважно папір, деревина, текстиль, скло, відходи від прибирання офісів;

• відходи підприємств громадського харчування: переважно харчові відходи, папір, скло, відходи від прибирання приміщень;

• відходи ринків: відходи від чищення овочів, бадилля, солома, пакувальний матеріал, відходи тваринного походження, сміття;

• відходи лікувальних та санітарно-епідеміологічних установ: переважно відходи від прибирання кімнат, побутові відходи;

• відходи міських територій загального користування: сміття з дорожнього покриття, тротуарів, вулиць та площ;

• території зелених насаджень та спортивних комплексів: продукти руйнування та стирання дорожнього покриття, пил, земля, опале листя, відходи від урн;

• промислові відходи: деревина, папір, шкіра, гума, текстиль, солі, шлаки, зола, метал.

Діяльність щодо вивезення та захоронення ТПВ є однією з основних видів житлово-комунальних послуг. Питання вдосконалення цієї послуги, як з економічного так і з екологічного боку,— важливі для територіальної громади. У місті Славутич, як і в кожному іншому місті, де людська діяльність призводить до появи відходів, кількість яких невпинно зростає, питання сортування ТПВ є дуже актуальним. Основними джерелами утворення відходів в м. Славутич є, в першу чергу, населення, яке утворює 64,1% усіх відходів, і юридичні особи (підприємства, організації, установи) — 35,9%. Приблизний морфологічний склад утворюваних відходів:

• харчові відходи — 40%;
• полімери — 13%;
• скло — 10%;
• папір — 10%;
• деревина — 9%;
• текстиль — 7%;
• металобрухт — 6%;
• гума — 5%.

З 1989 року ТПВ із міста вивозяться на полігон, що розміщений на відстані 7,5 км від Славутича. Проектний строк експлуатації полігону становить 20 років. Станом на 01.10.2012 із початку заснування міста на полігоні було захоронено 943,999 тис. м³ (243,029 тис. т) ТПВ, проектний обсяг — 1,5 млн. м³ (290 тис. т).

Результатом дослідження стало розроблення концепції та рекомендацій щодо покращення екологічного стану міста Славутич за рахунок впровадження системи роздільного збору, вивозу та переробки ТПВ для подальшого використання їх компонентів як вторинної сировини. У ході виконання проекту зроблено висновки: найраціональнішим рішенням проблеми поводження з ТПВ у Славутичі є навчання жителів правилам роздільного збирання ТПВ та будівництво сміттєсортувального заводу. Матеріали дослідження можна застосовувати в освітніх програмах, які спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення щодо необхідності роздільного збирання ТПВ, а в навчальних закладах — під час вивчення відповідних навчальних предметів і в позакласній роботі екологічного напряму. Впровадження екологічного проекту буде сприяти формуванню екологічної ТПВ у Київській області та в місті Славутич і прийшли до таких висновків:

1. Поетапно впроваджувати міську Програму "Поводження з твердими побутовими відходами в місті Славутич на 2013–2015 роки".

2. Започаткувати інформаційно-просвітницьку екологічну роботу, яка складатиметься з:

– організації та проведення тематичних лекторіїв, тренінгів з питань поводження з ТПВ;

– організації та проведення в загальноосвітніх закладах щорічних конкурсів, виставок з питань раціонального поводження з ТПВ та дитячих свят;

– створення місцевого інформаційно-просвітницького екологічного центру поводження з ТПВ;

– розпочинання й постійного проведення циклу теле- та радіопередач, підготовки й щотижневого розміщення відеопродукції (соціальної реклами) екологічного профілю на ТРК "Славутич" щодо:

* організації роздільного збору ТПВ;

* забезпечення чистоти і порядку в місті;

* впровадження сучасних техно-логій поводження з ТПВ;

– створення та розповсюдження видавничої продукції природоохоронного спрямування (книги, тематичні альбоми, листівки, буклети, плакати тощо);

– проведення науково-практичних семінарів з екологічної та природоохоронної тематики для освітян (з урахуванням специфіки екологічних проблем міста);

– проведення щорічного моніторингу, опитування населення з питань стану в сфері поводження з ТПВ;

– створення та підтримки роботи "гарячої лінії" "Екотелефон" — індикатора екологічних проблем міста і області;

– залучення громадськості до інформаційно-просвітницьких кампаній щодо роздільного збору побутових відходів та поводження з іншими видами відходів;

– впровадження і ведення інформаційно-аналітичної системи поводження з відходами виробництва і споживання, створення реєстру (банку даних) утворення та видалення відходів.

Міська влада дбає, щоб Славутич і надалі залишався чистим, гарним, ошатним, заквітчаним і зручним та здоровим для проживання в ньому славутичан, а саме роздільний збір ТПВ — шлях до благополуччя міста.

Юлія М'ЯКА,
учениця 11-го класу школи № 2 (науковий керівник –Надія Геннадіївна Набок, учитель вищої категорії, старший учитель, викладач біології, хімії та екології)